

18 ianuarie 2023

08-1/6-161

Domnului Viorel CERNĂUȚEANU,
Șef al Inspectoratului General al Poliției
Mun. Chișinău, str. Tighina 11/1, MD-2001
E-mail: igp@igp.gov.md

Domnului Artiom VARBAN,
Șef al Inspectoratului de poliție Comrat
Mun. Comrat, str. Tretiakov 20, MD-3805
E-mail: ip_comrat@igp.gov.md

Prin prezenta, Vă remit Raportul elaborat de către membrii Consiliului pentru prevenirea torturii în urma vizitei preventive de monitorizare efectuată la Izolatorul de detenție preventivă al Inspectoratului de poliție Comrat la 21 octombrie 2022¹.

Vă rugăm să remiteți în adresa Oficiului Avocatului Poporului informații în tabel privind implementarea recomandărilor înaintate, precum și eventualele obiecții, sugestii referitoare la informațiile și concluziile Raportului respectiv la adresa: secretariat@ombudsman.md.

Raportul este disponibil în varianta electronică la adresa: <http://ombudsman.md/consiliul-pentru-prevenirea-torturii/rapoarte/>

Anexă: Raportul de vizită pe 11 file

Cu respect,

Ceslav PANICO,
Avocatul Poporului (Ombudsmanul)
Președinte al Consiliului pentru prevenirea Torturii

Ex: Al. ZUBCO
Șef direcție, Direcția prevenirea torturii OAP
tel. 060002641, Email: alexandru.zubco@ombudsman.md

¹ Raportul de vizită este elaborat în conformitate cu prevederile pct. 19 lit.b) din Protocolul Opțional la Convenția împotriva Torturii și a Pedepselor sau Tratatelor Inumane sau Degradante (OPCAT) adoptat la 18 decembrie 2002 în cadrul celei de-a 57-a Sesiuni a Adunării Generale a ONU prin Rezoluția A/RES/57/199, ratificat prin Legea 66/2006.

Consiliul pentru Prevenirea Torturii

Mecanismul Național de Prevenire a Torturii

RAPORT

**privind vizita preventivă/de monitorizare efectuată la
Izolatorul de Detenție Provizorie din cadrul
Inspectoratului de Poliție Comrat
din data de 21 octombrie 2022**

Membrii Consiliului pentru Prevenirea Torturii

Ceslav PANICO, Avocatul Poporului (Ombudsmanul), președintele Consiliului;

Maia BĂNĂRESCU, Avocatul Poporului pentru Drepturile Copilului;

Vadim AFTENE, membru al Consiliului;

Olesea DORONCEANU, membru al Consiliului;

Iuliana CUREA, membru al Consiliului;

Gheorghe BOSÎI, membru al Consiliului;

Ludmila MARANDICI, membru al Consiliului.

I. PRELIMINARII

La data de 21 octombrie 2022, între orele 11:00–13.00, membrii Consiliului pentru Prevenirea Torturii (în continuare Consiliul), au efectuat o vizită preventivă la Izolatorul de Detenție Provizorie (IDP) din cadrul Inspectoratului de Poliție Comrat (în continuare IP Comrat).

- **Denumirea instituției:** Izolatorul de Detenție Provizorie din cadrul IP Comrat
- **Tipul instituției:** închisă
- **Adresa:** or. Anenii Noi, str. Trețiacov nr.20, MD-3805
- **Data:** 21 octombrie 2022
- **Tipul și/sau obiectivul vizitei:**
 - Monitorizarea situației actuale și implementării recomandărilor CpPT ca urmare a vizitelor desfășurate anterior (08 mai 2018).
 - Monitorizarea respectării drepturilor persoanelor deținute împotriva torturii și altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante.
- **Mandatul CPT:**

Consiliul pentru Prevenirea Torturii a fost instituit la data de 24 octombrie 2016 în corespundere cu prevederile Legii nr.52 din 03.04.2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsman).

Scopul Consiliului este de a proteja persoanele împotriva torturii și altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante, în calitate de Mecanism Național de Prevenire a Torturii, în conformitate cu Protocolul opțional la Convenția împotriva torturii și a altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante.

În conformitate cu prevederile art. 30 și 32 din *Legea nr.52 din 2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsman)*, precum și conform punctului 5 din *Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului pentru Prevenirea Torturii*, Consiliul pentru Prevenirea Torturii poate efectua vizite (neanunțate) preventive și de monitorizare în locurile unde se află sau se pot afla persoane private de libertate.

- **Numele membrilor echipei de vizită:**
 - Vadim AFTENE
 - Olesea DORONCEANU
 - Iuliana CUREA
 - Gheorghe BOSÎI
 - Ludmila MARANDICI

- **Metodologia aplicată:**

Membrii echipei de monitorizare au utilizat mai multe metodologii în scopul colectării și raportării informațiilor necesare: conversații cu managerul izolatorului și personalul administrativ; inspecția tuturor încăperilor/spațiilor/celulelor folosite de persoanele private de libertate și de personalul din cadrul IDP; observația; analiza și verificarea registrelor prezentate; analiza dosarelor personale/medicale ale persoanelor private de libertate; efectuarea fotografiilor; verificarea termenelor de valabilitate a produselor/preparatelor medicale și a funcționalității dispozitivelor.

II. INFORMAȚII GENERALE DESPRE INSTITUȚIE – IDP IP Comrat

Izolatorul din cadrul IP Comrat, este destinat detenției persoanelor reținute pe un termen de 72 ore și este amplasat la parterul edificiului inspectoratului. Izolatorul a fost renovat și modernizat din fondurile Uniunii Europene, în conformitate cu standardele internaționale în materia respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanelor aflate în detenție provizorie și a început să funcționeze din data de 12 martie 2021. Izolatorul dispune de **5 celule cu o capacitate maximă de 14 persoane, 2 celule câte 4 paturi și 3 câte 2 persoane per celulă.**

Cooperarea

La începutul vizitei, membrii Consiliului au discutat cu reprezentanții și personalul din cadrul Izolatorului, care au manifestat deschidere spre colaborare, comunicare directă și neîngrădită pe perioada vizitei. În cadrul discuțiilor au fost menționate obiectivele vizitei Consiliului, s-a făcut referire asupra mecanismelor și nivelul de implementare a recomandărilor CpPT din vizitele anterioare. De asemenea, s-au solicitat informații generale despre izolator/instituție și dificultățile de sistem cu care se confruntă izolatorul/instituția în raport cu persoanele deținute. Accesul membrilor CpPT spre izolator și în izolator a fost asigurat fără anumite impedimente. Discuțiile au fost purtate cu ofiterul superior din IDP, domnul Ilia CAPACLÎ.

Consiliul a constatat și apreciază îmbunătățirea semnificativă a condițiilor materiale de detenție după renovarea izolatorului precum și eforturile depuse de personalul angajat în vederea respectării și implementării recomandărilor CpPT pentru asigurarea respectării drepturilor persoanelor reținute/deținute în izolator. Datorită reparației capitale a Izolatorului au fost implementate recomandările Consiliului urmare a vizitei din 08 mai 2018¹.

Informațiile despre instituția Ombudsmanului sunt plasate pe panoul informativ la intrarea în inspectorat, iar angajații Izolatorului cunosc atribuțiile CpPT. Informațiile despre mandatul, atribuțiile, drepturile și componența Consiliului pentru Prevenirea Torturii urmează a fi actualizate.

Rezumat al informațiilor furnizate de seful Izolatorului

- Personalul izolatorului este format din 20 persoane, 2 femei și 18 bărbați. Patru funcții sunt vacante. Personalul lucrează în ture de câte 12 ore. Cei din turele de zi au o zi liberă între schimburi, cei din tura de noapte au 2 zile libere.
- La momentul vizitei, în izolator **nu se deținea nici o persoană.**
- În perioada ianuarie - octombrie 2022 în izolator au fost plasați 116 deținuți. **Termenul maxim de deținere în izolator este de 72 ore. În perioada de carantină se dețineau și până la 5-6 zile. Consiliul constată, după consultarea registrelor, respectarea acestui termen legal.**
- Fiecare deținut este supus percheziției corporale la intrarea în izolator, examinat de lucrătorul medical (felcer), întocmit dosarul personal, familiarizat cu regimul detenției și plasat în celulă. Fiecare deținut este asigurat cu produse de igienă (hârtie igienică, săpun, șampon, prosop, perie și pastă de dinți) și lenjerie de pat curată. Dosarul fiecărui deținut este remis către Penitenciarul nr. 5 Cahul, la momentul transferării deținutului în această instituție.

¹ http://ombudsman.md/wp-content/uploads/2019/02/ip_comrat_08.05.2018.pdf

- Alimentarea deținuților corespunde tuturor normelor sanitar-igienice. Deținuții primesc alimentația în celule, de 3 ori pe zi, în baza unui contract cu un agent economic din mun. Comrat. Coletele cu produse alimentare de la rude sunt interzise, pentru a preveni
- apariția infecțiilor toxico-alimentare.
- Persoanele private de libertate sunt responsabile de curățenia în celulele unde sunt plasați.
- Nu este îngăduit accesul la plimbări, la medic sau avocat.
- În fiecare celulă este asigurat accesul la radio. Modalitatea de acces la radio este asigurată de colaboratorii izolatorului, prin comutarea aceluiași post în toate celulele.

Consiliul salută faptul că o parte din problemele/impedimentele cu care se confruntau reprezentanții IDP Comrat expuse în vizita precedentă din mai 2018 au fost soluționate:

- Insuficiența bugetului lunar pentru achiziționarea carburanților destinat transportării persoanelor reținute/arestate în/din IDP Comrat. Această problemă este soluționată, dar factorii de decizie ai inspectoratului au menționat despre necesitatea dotării cu un automobil mic, pentru transportarea deținuților din/spre sediile celor trei inspectorate de poliție din regiune către Penitenciarul nr. 5 Cahul. Inspectoratul de Poliție Comrat este responsabil de transportarea tuturor deținuților de la Penitenciarul nr.5 Cahul cu statut de izolator de urmărire penală către sediile Inspectoratelor de poliție din subordinea Direcției de poliție UTA Gagauzia: Comrat, Ceadâr-Lunga și Vulcănești, care îi solicită pentru petrecerea acțiunilor de urmărire penală. Mașinile aflate în dotarea inspectoratului la moment sunt cu consum foarte ridicat de combustibil, acest fapt fiind ineficient din punct de vedere acțiune – cost eficientă;
- Neacceptarea de către penitenciar a persoanelor reținute după ora 17:00 și în zilele de odihnă/sărbători a fost soluționată. La moment, toate persoanele sunt transferate la timp în penitenciar cu respectarea termenului maxim de aflare în izolator a reținuților de 72 de ore. Colaboratorii izolatorului din Comrat au menționat că astfel de cazuri nu sunt, datorită asigurării transferului deținuților în timpul zilei.
- Persoanele arestate, transportate din Penitenciarul nr. 5 Cahul la sediile inspectoratelor de poliție sau pentru ședințele de judecată sunt în aceeași zi transportați în penitenciar;

III. CONSTATĂRILE CpPT

- ❖ Nu există un Plan de implementare a recomandărilor CpPT urmare a vizitei din 17 mai 2018, deși o mare parte din recomandări au fost implementate;
- ❖ Membrii Consiliului le-a fost asigurat accesul neîngrădit la toate spațiile/celulele și încăperile solicitate a fi verificate, în special:
 - biroul de supraveghere video;
 - 5 celule de detenție provizorie;
 - curtea de plimbare;
 - cabinetul medical;
 - o cameră de intervievare/audiere și întrevedere cu avocatul;
 - bucătăria izolatorului;
 - spațiul pentru depozitarea diferitor produse;

- ❖ Izolatorul se află într-o stare materială foarte bună, inclusiv celulele și alte încăperi. Doar în celula nr.1 s-a observat căderea tencuiei de pe pereți, ceea ce nu permite deținerea persoanelor în acest spațiu;
- ❖ Asistența medicală este asigurată de un angajat cu statut de felcer. Graficul de activitate: luni-vineri de la ora 08.00 până la 17.00. În zilele de odihnă și de sărbători, precum și pe timp de noapte felcerul este prezent conform solicitărilor poliției.
- ❖ Carențe pe segmentul fixării/documentării leziunilor corporale;

Consiliul a solicitat pentru consultare prezentarea tuturor registrelor și a avut acces neîngrădit la toate. Registrele prezentate sunt întocmite în conformitate cu un nomenclator elaborat de către Inspectoratul General de Poliție.

Este salutar faptul că IDP Comrat detine absolut toate registrele de evidență obligatorii pentru IDP aprobate prin ordine a IGP.

Consiliul a consultat următoarele registre prezentate:

- Registrul de evidență a scoaterii din camere și celule și a plimbărilor la aer liber/baie;
- **Registrul de evidență a examinării zilnice a persoanelor reținute/arestate, plasate în IDP al IP Comrat;**
- **Registrul de evidență a examinării medicale a persoanelor plasate în IDP în momentul transferării și/sau eliberării;**
- **Registrul persoanelor plasate în IDP IP Comrat. Aici sunt indicate ora plasării și datele persoanei plasate;**
- **Registrul de evidență a supravegherii medicale a persoanelor plasate în izolator. Aici sunt indicate doar persoanele care prezintă careva acuze. Nu corespunde cu numărul persoanelor care au fost deținute în izolator;**
- Registrul de fișe medicale de ambulator. În acest registru sunt înscrise doar 17 persoane, nefiind incluse toate persoanele care au fost deținute în izolator de la începutul anului;
- Registrul de evidență a leziunilor traumatice. 30 de persoane incluse care au fost depistate cu diverse leziuni;
- Registrul de evidență primire-predare a serviciului în IDP;
- Registrul de evidență a proceselor verbale de percheziție corporală a persoanelor reținute/deținute și a obiectelor depistate în cadrul percheziției;
- Registrul de notificare a terților cu privire la reținere. Sunt incluse doar 10 înștiințări.
- Registrul de evidență a observațiilor și propunerilor în urma controalelor în IDP (ultima înregistrare fiind a șefului adjunct al IP Comrat din 03 iunie 2022, care a verificat izolatorul și nu a constatat abateri sau plângeri ale deținuților);
- **Registrul de evidență a informării asupra drepturilor și obligațiilor reținuților/detinuților, notificarea terților cu privire la reținere (incluse toate cele 116 persoane plasate în izolator de la începutul anului);**
- Registrul de evidență a persoanelor deținute. Sunt incluse 116 persoane pentru anul 2022;
- **Registrul pentru înregistrarea și raportarea cazurilor de tortură, tratament inuman sau degradant. În anul 2022 au fost trimise 16 înștiințări către procuraturile teritoriale;**
- Registrul de evidență a cazurilor de leziuni corporale, traumatisme, automutilări, greva foamei;

- Registrul de evidență a persoanelor reținute pentru organizarea escortării din/în IDP;
- Registrul de evidență a întrevederilor și transmiterii hainelor de sezon în IDP;
- **Registrul de evidență a incidentelor violente sau a leziunilor, al aplicării forței fizice sau a mijloacelor speciale. Nu este inclus nici un înscris. Acest registru este dublat și de registrul de evidență a leziunilor traumatice.**
- **Registrul planului alimentar pentru deținuți. Are 194 de înscrisuri;**
- **Registrul de evidență a recepționării și transmiterii plângerilor, declarațiilor sau altor informații despre faptele de tortură, tratament inuman sau degradant. Registrul nu conține nici un înscris și este similar cu Registrul pentru înregistrarea și raportarea cazurilor de tortură, tratament inuman sau degradant.**

Angajații IDP au comunicat că reținuții nu au semnalat nici un caz de aplicare a violentei/torturii/tratamentelor inumane sau degradante din partea personalului IDP. Persoanele plasate, la care au fost constatate leziuni la intrarea în izolator, au acuzat aplicarea violentei fie la reținere, fie în alte circumstanțe. Toate aceste cazuri se documentează în note informative cu transmiterea obligatorie a cazului către procuror.

- **Registrul de evidență a sancțiunilor și încurajărilor aplicate persoanelor deținute în IDP. Nu are înscrisuri și nu este clar care este impactul sancțiunilor sau încurajărilor asupra deținuților și actul normativ în baza căruia este perfectat acest registru.**
- **Registrul de evidență a intrării în IDP a avocaților sau altor persoane. Sunt înscrise 207 de vizitatori. Urmează să fie perfectat un registru separat pentru avocați.**

În cabinetul medical, se păstrau înscrisuri despre starea de sănătate a deținuțului, care se conțin în **Fișa examinării medicale a persoanei reținute și arestate în IDP** cu informații despre data și ora examinării, starea generală, date obiective constatate, informații despre examenul sistemului respirator, gastro-intestinal, uro-genital, nervos.

Consiliul a examinat câteva fișe și a constatat că, deși felcerul constată “*traume vechi pe diverse părți ale corpului*” nu se descrie, conform legislației, localizarea concretă și dimensiunile traumelor sau mecanismul de provocare. Este salutară semnarea fișei de către persoana supusă examinării medicale.

Astfel, Consiliul constată practici pozitive în activitatea lucrătorului medical din cadrul IDP al IP Comrat, care ar putea fi preluate de alte instituții din țară.

CpPT recomandă de:

- **A asigura examinarea medicală a deținuților la ieșirea din izolator.**
- **A înregistra convorbirile telefonice ale deținuțului în registrul de notificare a unei persoane terțe despre faptul detenției.**

IV. TRATAMENTUL DEȚINUȚILOR

În lipsa persoanelor deținute la momentul vizitei, Consiliul nu a putut constata careva alegații de tortură sau rele tratamente din declarațiile acestora.

Personalul din cadrul izolatorului a subliniat faptul că toate persoanele anterior plasării în izolator sunt percheziționate; toate leziunile corporale sunt fixate și înregistrate în registre speciale. În toate celulele, în spațiile de plimbări, precum și la intrările în sediul izolatorului sunt instalate camere video

care constituie o garanție contra relelor tratamente. Nu au fost înregistrate careva cazuri de violență între deținuți și nici cazuri de suicid.

V. GARANȚII ÎMPOTRIVA TORTURII ȘI A RELELOR TRATAMENTE

a) Accesul la un avocat.

Izolatorul dispune de spații special amenajate pentru discuții confidențiale cu avocatul/procurorul/ofițerul de urmărire penală. Camerele pentru întrevederi **sunt supravegheate video și audio (accesul la înregistrările audio le are numai IGP)**, dispun de masă, scaune, încăperea este curată, fiind reparată concomitent cu celelalte spații ale izolatorului. Există lista avocaților de serviciu. Prezența avocatului este asigurată în cadrul acțiunilor de urmărire penală – audieri, confruntări etc.

b) Examenul medical

Izolatorul dispune de serviciu medical amenajat pentru acordarea asistenței medicale, unde activează un felcer de luni până vineri pe o normă. Din discuțiile cu felcerul, în afara orelor de muncă, acesta vine în izolator la solicitare chiar și pe timp de noapte sau în zilele de odihnă. Examinarea medicală este efectuată la plasarea persoanelor reținute în izolator.

Pereții în serviciul medical sunt acoperiți cu mușgai din cauza umidității crescute.

Dacă în izolator sunt persoane cu diferite maladii sau în tratament specific, felcerul face legătura cu centrul medicilor de familie pentru ca persoana reținută să nu facă întreruperi în tratament, inclusiv tratament farmacoterapeutic pentru consumatorii de droguri, ARV și antituberculos. Această practică este apreciată de CpPT și urmează a servi drept exemplu pentru alte izolatoare.

c) Informațiile privind drepturile acordate deținuților

Administrația izolatorului susține că tuturor persoanelor reținute le sunt aduse la cunoștință drepturile/obligațiile de care beneficiază în momentul reținerii.

Registrul de evidență a informării asupra drepturilor și obligațiilor reținuților/deținuților, notificarea terților cu privire la reținere este necompletat.

Consiliul constată că accesibilitatea persoanelor deținute la informațiile cu privire la drepturile lor sunt limitate, fiind expuse doar pe un panou pe coridor. Prin urmare, se recomandă actualizarea și plasarea informațiilor și în celule/curtea de plimbare cu includerea informațiilor despre mandatului CpPT și/sau altor instituții responsabile de protecția drepturilor lor.

CONDIȚIILE DE DETENȚIE

a) Condițiile de trai

Condițiile materiale de detenție din celule sunt satisfăcătoare și corespund standardelor naționale și internaționale. Aceste condiții sunt urmare a reparațiilor efectuate în anii 2019-2021. Izolatorul este dotat cu paturi, saltele, păături, perne și lenjerie. Totodată, în depozitele izolatorului sunt articole sanitare necesare. Iluminarea naturală în unele celule este puțin insuficientă, dar este acoperită de iluminarea artificială. Celulele sunt pentru detenția a 2-3 persoane și corespund normelor spațiului minim de detenție. În celula nr. 1 este necesară reparația, deoarece a căzut tencuiala de pe pereți, cel mai probabil din cauza umidității.

Fiecare celulă are acces la radio, care este pornit de către gardieni, sunetul fiind reglat tot de către aceștia. La solicitarea membrilor Consiliului de a porni radioul, acesta nu funcționa.

În celule sunt instalate sisteme de comunicare a gardienilor cu deținuții.

Izolatorul dispune de dulapuri cu lacăte, unde se pot păstra lucrurile/hainele reținuților/arestaților și a persoanelor care vizitează izolatorul.

Fiecare celulă este dotată cu veceu izolat, un robinet mic și pară de dus pentru baie.

Celulele sunt dotate cu sistem video.

b) Igiena

Patul, saltelele și lenjeria de pat erau curate (unele noi). Lenjeria utilizată după fiecare deținut se transmite pentru a fi spălată către un agent economic contractat.

Veceul este izolat de restul celulei. În încăperea sanitară există lavoar, duș, iar boilerul asigură posibilitatea îmbăierii deținuților. Administrația asigură deținuții cu articole igienice.

c) Aprovizionarea cu apă și alimente

Toate persoanele au acces nelimitat la apă potabilă.

Din afirmațiile administrației izolatorului, alimentația deținuților este bună, de 3 ori pe zi în baza unui contract cu un agent economic. Produsele alimentare se aduc în caserole sigilate și se distribuie în celule deținuților. Coletele cu produse alimentare de la rude sunt interzise.

Provocări:

- Nu există meniuri cu diete speciale în caz de prezență a unor boli cronice la reținuți/arestați.
- Lipsește meniul zilei.
- Nu există o procedură de colectare a deșeurilor alimentare.

d) Activități zilnice

Persoanele reținute/arestate au acces neîngrădit la aer liber și plimbări. Curtea pentru plimbări era curată și dispune de un acoperiș în caz de ploaie.

Persoanele reținute/arestate au acces la radio care este reglat de gardieni, și la cărți oferite de angajații izolatorului. Consiliul recomandă administrației izolatorului să îmbunătățească numărul cărților ce pot fi oferite persoanelor reținute.

Deoarece plasarea persoanelor are loc pe un termen de 72 ore, Consiliul recomandă administrației să identifice activități ocupaționale în vederea menținerii sănătății mintale a deținuților și oferirea servicii de asistență psihologică.

e) Contact cu lumea exterioară

Administrația izolatorului susține că persoanele reținute/arestate pot fi vizitate de avocat și pot transmite corespondența rudelor.

În IDP nu este amplasat niciun telefon public sau celular pentru asigurarea dreptului persoanei reținute de a notifica despre reținere sau a discuta cu avocatul. Personalul din cadrul izolatorului a susținut că dacă reținutul vrea să discute cu avocatul sau să notifice rudele despre reținere angajatul de gardă contactează avocatul sau rudele și transmite informațiile.

Consiliul constată că, contactul deținuților cu lumea exterioară trebuie în primul rând asigurat și ulterior înregistrat în registru. Astfel, chiar și cei care nu vor să anunțe careva persoane despre detenția sa, trebuie să fie înscris acest refuz în registru.

VI. STATUTUL IMPLEMENTĂRII RECOMANDĂRILOR CpPT

Analizând recomandările din Raportul precedent, din 08 mai 2018 constatăm că:

- ✓ 4 recomandări se mențin;
- ✓ 5 recomandări s-au implementat parțial;
- ✓ 6 recomandări au fost implementate.

	Recomandările CpPT 2018	Starea de fapt în 2022
1.	<p>Informarea colaboratorilor despre activitatea și atribuțiile Consiliului pentru Prevenire a Torturii;</p> <p>Actualizarea panourilor informative din cadrul inspectoratului cu privire la instituțiile ce pot fi apelate în caz de încălcări ale drepturilor persoanelor reținute/deținute</p>	<p>Angajații IDP cunoșteau despre activitatea și atribuțiile CpPT dar panourile nu erau actualizate</p> <p>Recomandarea se menține.</p>
2.	<p>Identificarea unor proceduri/mecanisme clare în cadrul izolatorului/Inspectoratului de Poliție Comrat privind plângerile confidențiale adresate de către deținuți procurorilor, Avocatului Poporului, asociațiilor obștești privind rele tratamente/alegații la tortură pretinse a fi suferite în izolator sau din momentul reținerii persoanelor</p>	<p>Recomandarea se menține.</p> <p>Urmează să fie identificat un mecanism real prin care deținuții să poată efectiv înainta plângerile privind alegațiile de rele tratamente procurorilor și Avocatului Poporului</p>
3.	<p>Asigurarea persoanelor reținute/deținute cu informații în scris despre drepturile de care dispune prin art. 64 din Codul de procedură penală, inclusiv dreptul de a tăcea și de a nu mărturisi împotriva sa precum și explicarea drepturilor și obligațiile acestora, inclusiv pe perioada deținerii în izolator</p>	<p>Recomandarea se menține</p>
4.	<p>Excluderea cazurilor de deținere a persoanelor în incinta izolatorului de detenție provizorie mai mult de 72/48 de ore;</p> <p>Excluderea practicii de deținere în IDP Comrat pentru o perioadă mai mare de o zi/câteva ore a persoanelor escortate de la penitenciare pentru participarea în judecată sau în unele proceduri de urmărire penală</p>	<p>Recomandări îndeplinite</p>
5.	<p>Asigurarea funcționalității a sistemelor de supraveghere video în holurile izolatorului și la intrare în izolator în cel mai scurt timp</p>	<p>Recomandare îndeplinită</p>
6.	<p>Asigurarea condițiilor materiale minime de detenție în Izolatorul Inspectoratului de Poliție Comrat, în special:</p> <p>Reamenajarea paturilor în celule conform standardelor (7 m2 având cel puțin 2 m între pereți și 2,5 m între pardoseală și plafon, fără a cuprinde blocul sanitar pentru o persoană/pat); Chiar dacă unele paturi nu sunt folosite pentru dormit, ele trebuie să fie scoase din celule;</p> <p>Delimitarea totală, de la podea până la tavan, a toaletelor din celule;</p> <p>Asigurarea persoanelor deținute cu lenjerie de pat și seturi igienice (pentru bărbierit, pasta/periute de dinți, săpun);</p> <p>Asigurarea celulelor cu iluminarea artificială suficientă, inclusiv pentru a citi;</p> <p>Asigurarea alimentării de trei ori pe zi;</p> <p>Identificarea soluțiilor privind posibilitatea amenajării unui acoperiș de protecție și a unor scaune sau bănci pe timp de ploaie/ninsori a persoanelor deținute în izolator, în siguranță</p>	<p>Recomandări îndeplinite.</p> <p>Este recomandată reparația celulei nr. 1 unde a căzut tencuiala de pe pereți</p>

7.	Identificarea soluțiilor privind oferirea persoanelor reținute petrecerea la aer liber/plimbări mai mult de o oră pe zi;	Recomandare îndeplinită. Este amenajat acoperiș în curtea de plimbări, pentru protecție contra ploii și a soarelui.
8.	Asigurarea funcționalității (spațiilor necesare) punctului medical în corespundere cu Ordinul MAI nr. 31 din 27.01.2004 despre instituirea, amenajarea și înzestrarea punctului medical al comisariatului de poliție rațional în vederea examinării medicale confidențiale	Recomandare îndeplinită. Există spațiu bine amenajat pentru punctul medical din izolator.
9.	Asigurarea examinării medicale obligatorii, în condiții de confidențialitate pentru flecare reținut la intrare/ieșire în/din izolator	Recomandare îndeplinită.
10.	Excluderea practicii de distribuire a medicamentelor de către polițiști.	Recomandarea implementată
11.	Asigurarea respectării prevederilor Regulamentului cu privire la procedura de identificare, înregistrare și raportare a pretinselor cazuri de tortură, tratament inuman sau degradant, înregistrat la Ministerul Justiției al Republicii Moldova nr. 969 din 20 martie 2014 (Ordinului MAI nr.408 din 31.12.2013)	Recomandarea parțial implementată. Trebuie indicate leziunile corporale în conformitate cu procedurile stabilite de Protocolul de la Istanbul, cu localizarea leziunilor
12.	Asigurarea informării efectivului IDP despre prevederile Instrucțiunii metodice cu privire la intervenția Poliției în prevenirea și controlul infecției HIV în mediul grupurilor cu risc sporit de infectare, aprobată prin Ordinul IGP nr.54 din 27 martie 2015, inclusiv măsurile sigure de percheziție.	Recomandarea se menține.
13.	Asigurarea securității datelor personale cu caracter medical. Asigurarea funcționalității (spațiilor necesare) punctului medical în corespundere cu Ordinul MAI nr. 31 din 27.01.2004 despre instituirea, amenajarea și înzestrarea punctului medical al comisariatului de poliție rațional; Asigurarea managementului deșeurilor rezultate din activitatea medicală, conform prevederilor Legii nr. 209 din 29.07.2016 privind deșeurile, inclusiv elaborarea Planului instituțional de gestionare.	Recomandările se mențin

VII. RECOMANDĂRI către Inspectoratul de Poliție Comrat:

1. Elaborarea Planului de implementare a recomandărilor CpPT urmare a vizitelor din 2022.
2. Asigurarea funcționării spațiilor cabinetului medical în corespundere cu standardele naționale. (Regulamentul sanitar privind condițiile de igienă pentru prestatorii de servicii medicale²).
3. Asigurarea evidenței și documentării adecvate a leziunilor corporale la reținuți în corespundere cu *Ordinul (comun) nr.77* din 31.12.2013 a Procuraturii Generale privind aprobarea Regulamentului cu privire la procedura de identificare, înregistrare și raportare a pretinselor cazuri de tortură, tratament inuman sau degradant³; instruirea personalului medical în respectarea acestor prevederi.

² Regulamentul sanitar privind condițiile de igienă pentru prestatorii de servicii medicale, aprobat prin HG 663 din 23.07.2010 <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=335428>

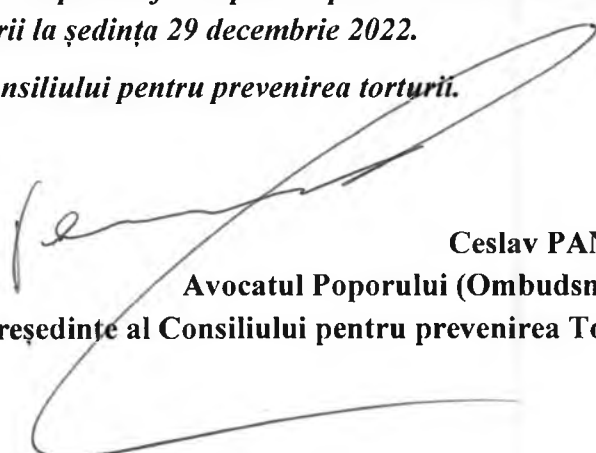
³ <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=353245>

4. Asigurarea confidențialității informației medicale a deținuților/reținuților în corespundere cu legislația în vigoare.
5. Instalarea în IDP a unui telefon pentru asigurarea notificării terților despre reținere și menținerea convorbirilor în condiții de confidențialitate.
6. Asigurarea evidenței convorbirilor telefonice ale deținuților prin instituirea registrelor speciale în acest sens, și înscrierea tuturor datelor despre notificarea terților despre detenție sau refuzul deținutului de a notifica vreo persoană despre detenție.
7. Actualizarea și plasarea informațiilor despre drepturile și obligațiile deținuților și în celule/curtea de plimbare/sala pentru întrevederi, cu includerea informațiilor despre mandatului CpPT și/sau altor instituții responsabile de protecția drepturilor lor.
8. Asigurarea deținuților care suferă de careva boli cronice cu alimentație (dietă) specifică maladiei.
9. Plasarea în locurile accesibile pentru deținuți a meniului zilei.
10. Elaborarea unei proceduri de colectare a deșeurilor alimentare.
11. Instalarea în curtea pentru plimbări a unui scaun.
12. Asigurarea (la necesitate) cu servicii de consiliere psihologică a deținuților și identificarea activităților ocupaționale (ziare) în vederea menținerii sănătății mintale a deținuților.
13. Ajustarea/acomodarea accesului în izolator: spații de acces, holuri și a unei celule la necesitățile persoanelor cu nevoi speciale: pat, veceu, lavoar, duș. Totodată ajustarea/acomodarea spațiilor de uz comun (spațiul pentru plimbări) la necesitățile persoanelor cu nevoie speciale.
14. Identificarea resurselor financiare pentru dotarea IP Comrat cu un automobil cu 5 locuri pentru transportarea deținuților, cu consum mai econom de combustibil ajustat transportării în condiții de securitate și siguranță.

Informarea CpPT privind măsurile luate în vederea implementării recomandărilor sau a măsurilor și termenii de implementare ale acestora, conform legii.

Prin prezenta semnătură, confirmăm că acest raport a fost aprobat prin consens de către toți membrii Consiliului pentru Prevenire a Torturii la ședința 29 decembrie 2022.

Raportul se semnează doar de Președintele Consiliului pentru prevenirea torturii.

**Ceslav PANICO,
Avocatul Poporului (Ombudsmanul)
Președinte al Consiliului pentru prevenirea Torturii**